

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף

עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]

מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת קידושין

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאו' = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיו.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך

נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות

תש"ס

כתובת להערות :

גפ"ת, רח' חזון איש 36

פניה"ק ירושלים תובב"א

טל': 571-2016 (02)

פ"ד עשרה יוחסין

גמ' סט : - עב :

{ ביהמ"ק, א"י גבוה; עזרא עשה בבל כסולת נקיה }

פסולי בבל - לאביי עלו מעליהם (לל"ב - אחרי שעזרא הפרישם) לרבא - העלום גדולה חזקה - למ"ד מעלין: דאכלו תרומה דרבנן בבבל יאכלו תרו' דאו' ולא יעלו ליוחסין דריע חזקתם (לרש"י - דלא אוכלים קדשים);

אוכלים תרו' דרבנן ולא גזרו אטו דאו' ואין מעלין ממדרבנן

{ אשה שאינה הוגנת, לשם ממון; במומו פוסל; הזמין ר"נ לרב יהודה בר יחזקאל לדין; שכינה על מיוחסות; גרים צריכים לקרב עצמם קודם }

שמואל - אין משתמשים באשה כלל, אידך שמואל פב. - לש"ש מותר;

אין שולחין שלום לאשה כלל

דאמר מדבית חשמונאי אנא - עבדא הוא

כהן עז פנים - שמואל - מעבדי פשחור, ר' אלעזר - כשר [כמריבי כהן]

ריב"ל, ר' יצחק, ר' יוחנן - לעת"ל משפחה שנטמעה נטמעה [ומטהר כסף]

א"י עיסה לבבל

חכמים מגלין לתלמידיהן פסול משפחה, שם בן ד' אותיות פעם/פעמיים בשבוע

{ שם י"ב לצנועים שבכהונה, שם מ"ב לצנוע ועניו וכו' }

בדיקת איש - בבל בחזקת כשרה, א"י - כפי החזקה וסתמא לא ישיאו ולא יוציא ממנו, שאר ארצות - בחזקת פסול ולשמואל ורב זביד מנהרדעא - לחכמים דר"מ בחזקת כשרות

רב - יחוס דבבל - שתיקותא; מתגרים זב"ז - שמץ פסול באחד

{ עד היכן בבל; פרסיים כדוב, ישמעאלים כשעירים של בית הכסא, ת"ח דבבל כמלאכי השרת; כשמת ר"ע נולד רבי - רב יהודה - רבא - רב אשי [וזרח השמש ובא השמש]; מח' אם פלטיהו בן בניהו היה רשע }

ממזירי ונתיני לעת"ל - ר' יוסי, שמואל, להל' - טהורים [וזרקתי... ואטהר אתכם]

ור"מ חולק [רק מטומאותיכם]

רש"י ע: - עב.

גרים כספחת - לרש"י - אין בקיאיין במצות ומביאים פורענות ולומדים מהם

לרש"י - פרת מושך מדרום לצפון

נטמעו גוים בבנות י' שבטים

גמ' עב : - עד :

משנתנו, ר' יוסי, להל' - גר מותר בממזרת [קהל גרים לא איקרי קהל] (רש"י - והולד ממזר [לו - אחר פסול]) עה. - חוץ מאחר י' דורות, י"א - שישתקע שם גוי

ר"י - אסור [קהל (מיותר)], הקהל חוקה אחת לכם ולגר [חוץ מגר עמוני ומואבי כהנת מותרת בגר, משוחרר, חלל

מדאו' שתוקי כשר [רוב כשרים] (רש"י - דמכירים אמו פנויה), אפי' קבוע כמחצה - רק ממזר ודאי לא יבא, אסופי כשר [מיעוט ארוסות והלכו בעליהם למדה"י כנגד ספק פנויה או השליכתו מחמת רעבון - ממזר ספק יבא]

ומדרבנן פסול [הר"א - שמא ישא אחותו, מעלה עשו ביוחסין]

אבא שאול, לשון א' בשמואל, להל' - אמו נאמנת לכשר נבעלתי אפי' רוב פסולין

משנה, הלל, שמואל - ממזירי נתיני שתוקי ואסופי וכותי מותרים זב"ז [רק בקהל ודאי לא יבא]

ר"א, רב - אסורים [רש"י - שמא זה כשר וזה פסול] חוץ מממזרים בנתינים

אין אסופי במהול, תיקון אברים, וכו'

אב ואם נאמנים עד שנאסף מן השוק [יצא עליו שם אסופי], ובשני רעבון אפי' נאסף
נאמנות שזה בכור - חיה לאלתר לת"ק עד שיצתה, לר"א עד דאהדר אפה; לאם כל ז', לאב לעולם
[יכיר]

חיה נאמנת על יחוס כשאין ערעור תרי/חד (-בלי חזקת כשרות)
נאמנות לנדה לאלתר לפטור חברותיה; לבעל מקח כשבידו ולא ידיע ממי קיבל זוזי מדעתו; לדיין
כשהם לפניו בשודא דדייני שנקרע הפסק; לאב לר"י שזה בן גרושה וחכמים חולקים

רש"י עג: - עד.

מקחו בידו נאמן - לרש"י - מדייק דהוא במי שפרע
אין מקחו בידו - לרש"י - נאמן ממי קיבל זוזי
שודא - לרש"י - בלי טעם אלא כסברת הדיינים

גמ' עד: - עו.

פוסלה מכהונה ותרומה: ביאת גר עמוני ומואבי מצרי אדומי כותי נתין חלל ממזר [יבמות - כי תהיה
לאיש זר, ככה"ג באלמנה שביאתו בעבירה]
לר' יוסי חוץ ממצרי שני [ככה"ג באלמנה שזרעו פסול]
לרשב"ג וחוץ מעמוני ומואבי [ככה"ג דכל זרעו פסול]
לר' יהושע וריב"ב חוץ מאלמנת עיסה (ספק חלל) [ספק ספיקא (רש"י - באה מכחו)]
ביאת גוי ועבד [כי תהיה אלמנה וגרושה - שיש אלמנות וגירושין, לר"ע - ממזר כ"ש ביאה]
(וכן כהן לפסולי כהונה, גר לר"י)
לשון א' בשמואל - ולד ארוסה שתפס נכסי ארוס מוציאין מידו
כותים - ר' ישמעאל - גירי אריות וכהנים פסולים נטמעו
ר"ע - גירי אמת ואסרום משום יבמה מנישואין לשוק דהוי ממזר
ר"א - אסרום דאינם בקיין בקיד' וגירושין, ממזר/שפחה נתערב
מצת כותי - ת"ק ורשב"ג - יוצא ידי חובתו
ר"א - אסור [אין בקיאים בדקדוקי מצות]

גמ' עו. - עו:

בדיקת אשה [לרש"י - חשש ממזרות]
לכהנת ח' אמהות (ב' דורות שלה, אביה, סבים), ללויה וישראלית י"ב (ג' דורות) // ט"ז (ד')
רב - לחכמים דר"מ א"צ [חזקת כשרות] אא"כ ערער
א"צ בדיקה לבנות של שימש אמזבח, דוכן, סנהדרין [ונשאו אתך - בדומים לך], שוטרי הרבים
(דיינין) בירושלים, גבאי צדקה [קול כשממשכן, שום תשים - מאחריך], חתום בערכי הישנה,
בחיילות דוד
א"צ לבדוק אבותיה [קול כשמינצו], א"צ לבדוק בעל [כהנת מותרת בפסול (לרש"י - לכן רבנן לא אצרכינהו
לממזרות)]
{ ד' מאות בעלי אגרופים של דוד (לבעותי) - בני יפת תואר }

גמ' עז. - עז:

בת ישראל לחללה כשרה [ג"ש בעמיו לטומאה - רק זכרים]
חלל לישראלית - משנתנו - פסולה [זרעו - מקיש זרעו לו]
ר' דוסתאי בן יהודה - כשרה [בעמיו - מעם א' (שניהם חללים)] סד. - ואף האם מותרת [לרש"י -
דבתו כשרה]
אלמנה לכה"ג וכו' מתחללת [ק"ו מזרעו שלא עבר עבירה, לא יחלל - כשר ונתחלל, רש"י עה. - לא יחלל -
ב' חילולין] ולא הוא [רש"י - זרעו - ולא עצמו]
בא על אלמנת ג' בנ"א - לוקה אחת [אין גופים מחולקים]

אלמנה שנתגרשה ונתחללה וזינתה כסדר חייב אכאו"א [איסור מוסיף - להדיוט, לתרומה, שם זנות פוסל בישראל (זינתה תחתיו)]
 לברייתא אפי' שלא כסדר [גרושה לאו לעצמה (רש"י - וה"ה חללה), אלמנה - גרושה יתירה]
 אחותו אלמנה - לוקה אחת [היקש - רק הראויה לבבתוליה יקח, אפי' לרבנן דר"ש אין איסור קל חל על חמור]
 גרושה וחלוצה - אחת [חלוצה מדרבנן]
 לוקה "אחת" = ג' שמות - לא יקח לקיד' (לאביי מיד, לרבא כשבועל [לא יקח משום לא יחלל]), לא יחלל לביאה, לא יחלל זרעו לגמר ביאה (רש"י - ה"ה הדיוט)
 לכו"ע מחזיר גרושתו רק בקידוש ובעל [לקחתה להיות לו לאשה]
 חללה רק מאיסור כהונה [חללה יתירה (רש"י - לא כ' אחר זונה)]
 רש"י - זונה רק מקרובים ופסולים לישראל
 בת של ישראל לגיורת כשרה (רש"י - לכו"ע)
 גר לישראלית - ר"י - פסולה ואף האם [צד השוה מחלל ומצרי ראשון, מזרע בית ישראל - כל זרע, אלמנה מכהן יקחו - ממשיאין בתה לכהונה]
 ראב"י - כשרה [מזרע - אפי' מקצת] עד: - ומותרת בממזר
 גר לגיורת - לראב"י פסולה עד י' דורות
 לר' יוסי כשרה [שנזרעו בישראל], להל' מורים כראב"י ובדיעבד כר' יוסי
 לר"ש גיורת פחותה מבת ג' כשרה [החיו לכם - אף לפנחס, בתולות מזרע - שנזרעו בתוליה בישראל]
 עד: - ומותרת בממזר

גמ' עז: - פ:

הורים אינם נאמנים שהוא ממזר [רש"י - קרוב], לר"י אב נאמן [יכיר]
 לרבנן יכיר מהני לנכסים שיפלו אח"כ [דשלבל"ע], לר"מ - כשיהיה גוסס [לרש"י - לאו בר מתנה]
 קדם וקידש בתו, קדם וקדשה עצמה הוי ביטול לשליח
 קידשה אביה (קודם) ועצמה, ונתבגרה בו ביום דמישלם ו' חדשי נערו:
 רב, להל' - חזקה דהשתא חוץ מבתוך ו' [חזקת נערה]
 שמואל - חיישינן לשניהם חוץ: מלאחר ו', מכחשתו (כבר בגרתי), ממקוה שנמצא חסר ותרומה שנמצאת חומץ לרבנן דר"ש [תרתיה לריעותא - חזקת טמא/טבל והרי לפניך] (לר"ש ספק)
 כתב נכסיו וטען שהיה שכ"מ - ר' יעקב - מוציא בלא ראייה [חזקת ממון]
 ר' נתן - אם בריא עליו הראיה [כו"ע בחזקת בריאים]
 נאמנות האב רק על בנים שכרוכין אחרי אשתו הבדוקה
 ר"ל - לקדשי הגבול (רש"י - לתרומה)
 ר' יוחנן - אף ליוחסין (לרש"י - להשיא בתו)
 נשא במדה"י יביא ראייה עליה, נשא ב' ומתה א' - יביא ראייה אף על בנים הכרוכין (שהם בניה)
 הוחזק - ר' יוחנן - מלקין (נדה), סוקלין ושורפין (ערויות), שורפין תרומה ברובא דאיתיה קמן (יותר שרצים בבית)
 אבל תולין ברוב תינוקות מטפחין (לרש"י - באשפה) (ולר"ל שורפין), ובספק משקה טמאים צלולים אתרנגול [עשאוהו כדעת לישראל]

רש"י עט.

לרש"י יתכן סימני בגרות תוך ו' חדשים
 יום דמישלם ו' חדשים - לרש"י - אין חזקת נערו ולא בגרות

גמ' פ: - פב:

איסור יחוד [רמז - בן אמך - רק עם אמו ולא עריות]: בב' נשים [דעתן קלות],
 לרב כהנא אנשים בבית הפנימי ונשים בחוץ, למתניתא איפכא (אביי - שניהם לחומרא),
 לשמואל - אפי' אמו ובתו (כר"מ) ובהמה

- מותר : 1) ב' אנשים [רש"י - בוש] חוץ מפרוצים, ובדרך ג' [שמא א' ישתין],
- 2) לר"ש ב' נשים, לאבא שאול ב' נשים באנינות, לרש"י ג' נשים חוץ מרוכל,
- 3) אשתו עמו,
- 4) אם ובת בקירוב בשר (חוץ מבושה לפניו ערום, בתו מקודשת) וכשהגדילו (בת 12/9, בן 13/12 עם סי' נערוות רק בכסותם,
- 5) אחותו (רש"י - לפרקים),
- 6) בעלה בעיר (לרש"י אין לוקין) חוץ מגיס בה,
- 7) פתוח לרה"ר,
- 8) ב' יבמות, צרות, עם חמותה, בת חמותה, בת בעלה,
- 9) יודעת טעם ביאה ואינה מוסרת עצמה
- מלקין על יחוד פנויה, למר זוטרא (לרש"י) אף לאשת איש ומכריז דרך נתיחדה (ורב אשי חולק [איכא דשמע בהא ולא בהא]), על לא טובה השמועה ואין אוסרין (לרש"י - אשת איש)
- { רב עמרם חסידא - נורא בי עמרם ; ר"מ ור"ע התלוצצו בעוברי עבירה ; פלימו - גירא בעיניה דשטן ; ר"ע בכח - וה' יסלח לה, ולא ידע ואשם ונשא עונו }
- רווק, אשה, לר' אלעזר אין אשתו שרויה אצלו - לא ילמדו תינוקות [הורים]
- ר"י - רווק לא ירעה, לא יישנו בטלית א', חכמים - לא נחשדו
- אין מעמידין מלך וכה"ג משעסקיו עם הנשים [זיל אומנותיהו]
- { י' דברים במקיז דם ; ילמד בנו אומנות נקיה וקלה ויתפלל ; אשרי שבניו זכרים ; אינו דין שאתפרנס שלא בצער אלא שהרעותי מעשי ; ספנין רובן חסידים, טוב שברופאים לגיהנם ; ר' נהוראי - איני מלמד בני אלא תורה - שמשמרתו בנערותו ונותנת אחרית ותקוה בזקנותו }

הדרן עלך מסכת קידושין